

DOMSTOLENS DOM
AF 10. JULI 1984 ¹

**Campus Oil Limited m.fl.
mod Ministeren for industri og energi m.fl.
(anmodning om præjudiciel afgørelse
indgivet af High Court of Ireland)**

»Frie varebevægelser — forsyning med olieprodukter«

Sag 72/83

Sammendrag

1. *Præjudicielle spørgsmål — forelæggelse for Domstolen — stadium af sagen hvor forelæggelse bør ske — den nationale rets bedømmelse*
(EØF-traktaten, art. 177)
2. *Frie varebevægelser — kvantitative restriktioner — foranstaltninger med tilsvarende virkning — begreb*
(EØF-traktaten, art. 30)
3. *Konkurrence — virksomheder der har fået overdraget at udføre tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse — omfattet af traktatens bestemmelser — beskyttelse ved foranstaltninger der hindrer indførsler fra andre medlemsstater — retsstridigt*
(EØF-traktaten, art. 30 og art. 90, stk. 2)
4. *Frie varebevægelser — kvantitative restriktioner — foranstaltninger med tilsvarende virkning — forsyning med olieprodukter — forpligtelse til at aftage disse fra et indenlandsk raffinaderi*
(EØF-traktaten, art. 30)
5. *Frie varebevægelser — undtagelser — traktatens artikel 36 — fællesskabsregler til beskyttelse af de samme interesser — virkninger*
(EØF-traktaten, art. 36)

1 — Processprog: Engelsk.

6. *Frie varebevægelser — undtagelser — traktatens artikel 36 — formål — rækkevidde — foranstaltninger der ikke er nødvendige eller er uforholdsmæssige — retsstridige (EØF-traktaten, art. 36)*
7. *Frie varebevægelser — undtagelser — offentlig sikkerhed — forsyning med olieprodukter — formål omfattet af begrebet den offentlige sikkerhed — vedtagelse af passende regler — regler der tillige tjener formål af økonomisk natur — retmæssige (EØF-traktaten, art. 36)*
8. *Frie varebevægelser — undtagelser — offentlig sikkerhed — forsyning med olieprodukter — forpligtelse til at aftage disse fra et indenlandsk raffinaderi — retmæssig — betingelser og grænser (EØF-traktaten, art. 36)*

1. Inden for det snævre samarbejde, der ved traktatens artikel 177 er fastlagt mellem de nationale retter og Domstolen, og som hviler på en indbyrdes fordeling af opgaverne, tilkommer det den nationale ret at afgøre, på hvilket stadium af retsforhandlingerne der bør forelægges et præjudicielt spørgsmål for Domstolen, og herunder vurdere sagens faktiske omstændigheder og parternes argumenter, som alene den nationale ret har direkte kendskab til, med henblik på at fastlægge den retlige sammenhæng, hvori fortolkningen ønskes.
2. Traktatens artikel 30 omfatter ved sit forbud mod foranstaltninger med tilsvarende virkning som kvantitative indførselsrestriktioner mellem medlemsstaterne enhver foranstaltning, der direkte eller indirekte, aktuelt eller potentielt, kan hindre handelen inden for Fællesskabet.
3. Traktatens artikel 90, stk. 2, der fastlægger de betingelser, hvorunder de virksomheder, der har fået overdraget at udføre tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse, er omfattet af

traktatens bestemmelser, bemyndiger ikke en medlemsstat til at træffe foranstaltninger vedrørende en sådan virksomhed med henblik på at beskytte dens aktivitet, der i strid med traktatens artikel 30 hindrer indførsler med oprindelse i andre medlemsstater.

4. Nationale regler, der forpligter alle importører til at aftage en bestemt andel af deres efterspørgsel efter olieprodukter fra et raffinaderi beliggende på statsterritoriet, udgør en foranstaltning med tilsvarende virkning som en kvantitativ indførselsrestriktion.
5. Artikel 36 kan ikke længere påberåbes, når fællesskabsregler giver hjemmel for de nødvendige forholdsregler for at beskytte de interesser, der er opregnet i denne artikel. Nationale forholdsregler, der hindrer handelen inden for Fællesskabet, kan således kun begrundes, såfremt beskyttelsen af den pågældende medlemsstats interesser ikke er tilstrækkelig sikret ved de foranstaltninger, der i så henseende er truffet af fællesskabsinstitutionerne.

6. Det er med traktatens artikel 36 ikke hensigten at forbeholde en række områder for medlemsstaternes enekompetence, idet bestemmelsen alene tillader, at der ved de nationale lovgivninger gøres undtagelse fra princippet om de frie varebevægelser i det omfang, hvor dette er begrundet for at virkeliggøre de formål, der er omfattet af artiklen.

Artikel 36 skal som undtagelse fra et af traktatens grundlæggende principper fortolkes således, at dens virkninger ikke udstrækkes ud over, hvad der er nødvendigt for at beskytte de interesser, som den skal sikre, ligesom foranstaltningerne truffet i medfør af artikel 36 ikke må skabe forhindringer for indførslerne, der er uforholdsmæssige i forhold til disse formål.

7. Olieprodukter er på grund af deres ganske særlige vigtighed som energikilde i en moderne økonomi af grundlæggende betydning for en stats eksistens, idet ikke alene samfundsøkonomien, men i første række samfundsinstitutionerne og de livsvigtige offentlige tjenester samt endog befolkningens overlevelse er afhængig heraf. En afbrydelse af forsyningen med olieprodukter og de risici, der heraf opstår for statens eksistens, kan derfor på alvorlig måde bringe den offentlige sikkerhed i fare, som kan beskyttes med hjemmel i artikel 36.

Ønsket om til enhver tid at råde over en sikker minimumsforsyning med olieprodukter rækker ud over rent økonomiske betragtninger — der ifølge selve deres beskaffenhed ikke kan påberåbes i forbindelse med artikel 36 — og kan således udgøre et

formål, der dækkes af begrebet den offentlige sikkerhed.

De regler, der gennemføres i denne forbindelse, skal være begrundet i objektive omstændigheder, der er i overensstemmelse med kravene til den offentlige sikkerhed. Når det én gang er fastslået, at denne begrundelse foreligger, udelukker den omstændighed, at reglerne er af en sådan art, at man foruden hensynet til den offentlige sikkerhed tillige kan virkeliggøre andre formål af økonomisk natur, som medlemsstaten muligvis forfølger, ikke anvendelsen af artikel 36.

8. En medlemsstat, hvis forsyning med olieprodukter fuldstændig eller næsten fuldstændigt er afhængig af indførsler, kan påberåbe sig hensynet til den offentlige sikkerhed i medfør af EØF-traktatens artikel 36 og således kræve, at importørerne dækker en bestemt andel af deres efterspørgsel ved køb hos et raffinaderi, beliggende på statsterritoriet, til priser fastsat af den kompetente minister på grundlag af omkostningerne ved driften af raffinaderiet, dersom dets produktion ikke frit kan afsættes til konkurrencedygtige priser på det pågældende marked. De mængder af olieprodukter, der omfattes af en sådan ordning, må ikke overstige de forsyningsmængder, der som minimum kræves af hensyn til den pågældende stats offentlige sikkerhed, eller det produktionsniveau, der er nødvendigt for at holde raffinaderiets produktionskapacitet i beredskab i tilfælde af en krise og gøre det muligt for raffinaderiet til stadighed at fortsætte raffineringen af råolie til levering i henhold til langtidskontrakter, som staten har indgået.